

Као што је општепознато, некада давно, негде до двадесетих година XXI века, не само у Србији него и у целом свету постојале су књиге. Данас се мало зна о томе како су оне изгледале, шта је у њима писало, ко је смео да их пише, али се сви историчари слажу да је постојала читава грана индустрије која се звала књижевност, а неке од тих књига које су заправо биле као неке приче у дугој форми и звале се романи или само збирке прича (тзв. проза), биле су обавезне за читање и у школама и на факултетима. Међу њима је било и веома слављених и хваљених књига за широке народне масе, а понеке су се и озбиљно проучавале, као што се данас, на пример, проучава историја честица за аутоматско васпитавање и уклапање. Постојала је и поезија, грана књижевности о којој се данас готово ништа не зна јер ниједан историчар не уме да објасни чему је служила. Постоје само нека нагађања, али то је из садашњег угла потпуно небитно.

Какогод, оно што је извесно је да су тада те књиге објављиване и штампане на папиру па је свако могао без икаквог кажњавања легално да их купује у радњама за књиге (звале су се књижнице, књижаре и бутици књига), а што је још невероватније, у тим *књигама* могло је да пише готово апсолутно све без икакве цензуре, а поједини издавачи (то су били људи који су посредовали између писаца и продаваца) су дозвољавали и књиге које су имале потпуно политички некоректне садржаје... Што је најгоре, за читање тих књига нису били потребни ни компјутери, ни комуникатори нити било који други помоћни апарати и дивајсови па је могао да их чита свако, па и најпростији и најсиромашнији свет. Тај тренд коначног стајања на пут овој бласефемiji и монструозности трајао је вековима пре него је наступило доба пре почетка апсолутног либерализма чиме је прилично брзо угушен с крајем баш 2011. године, по којој се и зове улица у којој живи Далибор, дечко моје колегинице Кондолизе с факса. А то је исти онај Далибор о којем је било много речи као далеком потомку човека који се својевремено прославио феноменалним цитирањем беседништва Зорана Ћинђића, највећим херојем међу државницима Србије.

Колико је то време било изопачено и накарадно можемо илустровати апсурдом да су лекови као што су хероин, кокаин па чак и марихуана били законом забрањени, док је истовремено свако могао да пише о чему год жели и да износи своје ставове (слично као

данас на *контранету*, што је срећом забрањено и строго кажњиво), па чак на томе да и зарађује.

Конкретно, у Београду је до те 2011. године постојао Сајам књига! Ни мање ни више! То је било код тадашњих најнижих слојева друштва у ионако до крајности примитивном српском народу забава за широке народне масе, отприлике нешто као гладијаторске борбе у Античко доба у старом Риму или данас Групни секс преко контранета. Чак су и највиши државници и црквени поглавари посећивали те манифестације како би одржали контакт с народом.

Но, те године догодила се прекретница на иницијативу неког немачког државника који се по највећем броју извора звао Фаренхајт, а иза њега се често наводи број 451 што не знам да ли указује да је био цар или му је то био никнејм на „фејсбуку“. Какогод, уз помоћ експертског тима у којем су били највећи светски стручњаци за уклањање ове монструозне индустрије, а на челу са тадашњом Либерално-демократском партијом (данас Савез либерала Срије), на чијем се челу налазио исти онај Чеда чији споменик данас краси главни трг у Овчи, на лукав начин је једног од својих најспособнијих чланова инкорпорирала међу писце. Извори наводе да је родом био из Светозарева које се тада звало Трешњевина или Јагодина, нисам сигурна, али се остали подаци о њему губе јер је имао неко сувише често и обично име и презиме. Дакле, тај „писац“ путем Међународног центра за цивилизовање Србије, убачен је и у саму организацију Сајма на тај начин да из позиције сиве еминенције управља том манифестацијом. Пошто је то била једна од уобичајено кризних година за Србију, да би се смањио број посетилаца, драстично је повећана цена улазнице, што ти најнижи слојеви нису могли себи да приуште, или су могли, али због тога нису могли да купују књиге. Други лукав потез био је повећање закупа штандова за издаваче, излагаче и књижаре. Вероватно по инструкцијама господина Фаренхајта који је саставио читаву стратегију, рачунало се да се ради о прилично наивним и глупим људима који ће пристати и на огромну цену закупа у нади да ће успети нешто да зараде. Тако се и догодило. Сви до последњег су „загризли удицу“ и појавили се на том сајму плативши закуп до последњег динара.

Наравно да је ова срамна манифестација била водећа баш у Србији на целом Балкану, па је било важно кренути баш од ње како би сличне престале да се одржавају и у околним земљама, јер било је сличних, али мањих, чак и у Хрватској, Словенији, Мађарској, Пољској, Албанији, Грчкој па и у скоро свим европским земљама, а неки извори, додуше на контранету, наводе да је један постојао чак и у Немачкој.

Дотични „писац“ из Светозарева, за којег још само знамо да је носио надимак Бетон,

иначе одлични познавалац тадашњег менталитета најнижих друштвених слојева и врсни политичар, убацио је своје људе у све структуре тадашњег сајма, па и у жири који је мудро био састављен од већине из његове странке који је могао самим тим да прегласа друге чланове који су ту били више као маска. Тако се догодило да је издавачка кућа за коју је он сам објављивао те своје књиге (а претпоставља се да их није писао он него неки познавалац из иностранства, а неки извори помињу и извесног Арсенића) те године добила главну награду, док су и све остале подељене изразито коректним књигама и издањима (ако је тако нешто тада уопште могло да постоји).

На тај начин извојевана је невероватна победа слободе и цивилизовања, и то двострука. Од огромне зараде коју је Сајам стекао те године, финансирана је фасцинантна историјска кампања тадашњег ЛДП-а захваљујући којој су успели да освоје власт већ у марту следеће године и до дана данашњег је сачували. Друго, због тоталног дебакла у тој грани индустрије, издавачи и књиге копрцали су се још неколико година, али убрзо су књиге престале да се производе тако да већ следеће године сајам књига није одржан, што је фактички значило да се Србија те пошасте заувек решила јер је то омогућило њихово дефинитивно стављање под забрану 2023. године, у чему смо опет цупкали за Европом јер су тамо књиге забрањене четири године раније.

Ово је био један од ретких светлих догађаја у српској историји и ја сам веома поносна што се то догодило, не зато што сам и сама пореклом Српкиња, него зато што се показало да смо у праву сви ми када кажемо да Срби и Србијанци без помоћи паметних људи из Европе и Америке ништа нормално не би могли да урадимо.